Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 1515/2024
07.05.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Milene Rašić, predsednika veća, Gordane Kojić, Aleksandra Stepanovića, Miroljuba Tomića i Svetlane Tomić Jokić, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog suda Vesnom Zarić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela zlostavljanje i mučenje iz člana 137. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti javnog tužioca Vrhovnog javnog tužilaštva Ktz.broj: 1069/2024 od 31.10.2024. godine, podnetom protiv pravnosnažnih rešenja Osnovnog javnog tužilaštva u Zrenjaninu KT.138/23 od 26.04.2024. godine i Osnovnog suda u Zrenjaninu KV 283/24 od 29.05.2024. godine, u sednici veća održanoj dana 07.05.2025. godine, jednoglasno, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti javnog tužioca Vrhovnog javnog tužilaštva Ktz.broj: 1069/2024 od 31.10.2024. godine, pa se UKIDAJU pravnosnažna rešenja Osnovnog javnog tužilaštva u Zrenjaninu KT.138/23 od 26.04.2024. godine i Osnovnog suda u Zrenjaninu KV 283/24 od 29.05.2024. godine i predmet vraća Osnovnom javnom tužilaštvu u Zrenjaninu na ponovno odlučivanje.

O b r a z l o ž e nj e

Rešenjem Osnovnog javnog tužilaštva u Zrenjaninu KT.138/23 od 26.04.2024. godine advokatu Nikoli Renovici, braniocu osumnjičenog AA, utvrđena je nagrada za odbranu osumnjičenog u ukupnom iznosu od 610.000,00 dinara i obavezana Republika Srbija – Osnovno javno tužilaštvo u Zrenjaninu da Nikoli Renovici isplati utvrđenu nagradu na račun koji se vodi kod ... banke AD ...

Rešenjem Osnovnog suda u Zrenjaninu KV 283/24 od 29.05.2024. godine odbijena je kao neosnovana žalba advokata Nikole Renovice, izjavljena protiv rešenja Osnovnog javnog tužilaštva u Zrenjaninu KT.138/23 od 26.04.2024. godine.

Protiv navedenih pravnosnažnih rešenja zahtev za zaštitu zakonitosti podneo je javni tužilac Vrhovnog javnog tužilaštva Ktz.broj: 1069/2024 od 31.10.2024. godine, zbog povrede zakona iz člana 441. stav 4. u vezi člana 261. stav 2. tačka 7) u vezi člana 265. stav 1. ZKP u vezi stava 1. i 5. Tarifnog broja 2. Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji podneti zahtev, ukine pobijana rešenja i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti braniocu okrivljenog AA, advokatu Nikoli Renovici, u smislu člana 488. stav 1. ZKP i, u sednici veća koju je održao bez obaveštenja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio je spise predmeta i pravnosnažna rešenja protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je nakon ocene navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Po nalaženju Vrhovnog suda osnovano se u zahtevu za zaštitu zakonitosti Vrhovnog javnog tužioca ukazuje da su donošenjem pobijanih rešenja o troškovima krivičnog postupka, Osnovni javni tužilac u Zrenjaninu i Osnovni sud u Zrenjaninu učinili povredu zakona iz člana 441. stav 4. u vezi člana 261. stav 2. tačka 7) u vezi člana 265. stav 1. ZKP u vezi stava 1. i 5. Tarifnog broja 2. Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj 43 od 26.05.2023. godine).

Iz spisa predmeta proizilazi da je Osnovno javno tužilaštvo u Zrenjaninu rešenjem KT 138/23 od 14.02.2024. godine odbacilo krivičnu prijavu, između ostalih i protiv okrivljenog AA, zbog krivičnog dela zlostavljanje i mučenje iz člana 137. stav 3. u vezi stava 2. KZ iz razloga nepostojanja osnovane sumnje da su osumnjičeni izvršili navedeno krivično delo, niti bilo koje drugo krivično delo koje se goni po službenoj dužnosti. Dana 17.04.2024. godine, advokat okrivljenog podneo je OJT u Zrenjaninu zahtev za isplatu troškova krivičnog postupka. Pravnosnažnim rešenjima braniocu osumnjičenog je utvrđena nagrada za odbranu osumnjičenog u ukupnom iznosu od 610.000,00 dinara, koja prema obrazloženju rešenja obuhvata i nagradu za odbranu u dane 25.04.2023. godine, 19.05.2023. godine, 30.06.2023. godine i 11.08.2023. godine, s tim što je sud u drugostepenom rešenju ocenio da u konkretnom slučaju nema mesta primeni odredbe stava 5. Tarifnog broja 2. sada važeće Tarife („Službeni glasnik RS“ broj 43 od 26.05.2023. godine), a koja propisuje da advokatu pripada puna nagrada za prvu procesnu radnju, koja mu se uvećava za 50% od te nagrade za drugu i svaku narednu pojedinačnu procesnu radnju.

Članom 261. stav 1. ZKP, propisano je da su troškovi krivičnog postupka izdaci učinjeni povodom postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka, a stavom 2. tačka 7. istog člana, propisano je da troškovi krivičnog postupka pored ostalog obuhvataju nagradu i nužne izdatke branioca.

Odredbom člana 265. stav 1. ZKP je propisano da kad se obustavi krivični postupak ili se optužba odbije ili se okrivljeni oslobodi od optužbe, izreći će se u rešenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 261. stav 2. tačka 1) do 6) ovog zakonika, nužni izdaci okrivljenog i nužni izdaci i nagrada branioca i punomoćnika (član 103. stav 3.), kao i nagrada veštaka i stručnog savetnika, padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Tarifnim brojem 2. stavom 1. Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj 43 od 26.05.2023. godine) propisano je da se pod procesnom radnjom u smislu odredbi Tarifnog broja 2, 7. i 8. te tarife, podrazumeva svaka radnja policije, javnog tužioca ili suda o čijem preduzimanju se sačinjava poseban zapisnik, a stavom 5. je propisano da, u slučaju kada policija, javni tužilac ili sud preduzimaju više procesnih radnji istog dana pred istim organom, advokatu pripada puna nagrada za prvu radnju, koja mu se uvećava za po 50% od te nagrade za drugu i svaku narednu pojedinačnu procesnu radnju.

Odredbom člana 11. Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata koja je stupila na snagu 03.06.2023. godine, propisano je da sudovi, javna tužilaštva, javni beležnici, javni izvršitelji, organi državne uprave i lokalne samouprave i drugi organi, kada odlučuju o troškovima postupka, primenjuju tarifu koja važi u vreme donošenja odluke o troškovima postupka.

U konkretnom slučaju odluka o troškovima krivičnog postupka doneta je 14.02.2024. godine kada je doneto rešenje OJT u Zrenjaninu KT 138/2023 kojim je odbačena krivična prijava protiv okrivljenog zbog krivičnog dela zlostavljanje i mučenje iz člana 137. stav 3. u vezi stava 2. KZ, dakle u vreme važenja nove Advokatske tarife, koja je u celini primenjiva samo na obračun nagrade za rad advokata i naknade troškova za radnje koje su preduzete i advokatske troškove koji su nastali posle 3. juna 2023. godine. Ista advokatska tarifa se zbog zabrane povratnog dejstva ne može primeniti na radnje odbrane i zastupanja obavljene pre njenog stupanja na snagu koje nisu bile tarifirane po ranijoj AT ili nisu tarifirane na isti način ili u istom procentu.

Shodno iznetom, imajući u vidu da braniocu za obavljene procesne radnje nakon stupanja na snagu Advokatske tarife dana 03.06.2023. godine, na ime naknade za odbranu okrivljenog dana 30.06.2023. godine i 11.08.2023. godine pripadaju troškovi krivičnog postupka po novoj Advokatskoj tarifi shodno Tarifnom broju 2. stav 1. i 5, Vrhovni sud nalazi da su pobijane odluke, u kojima nije primenjen Tarifni broj 2. stav 1. i 5 Advokatske tarife („Službeni glasnik RS“ broj 43 od 26.05.2023. godine), donete uz povredu zakona kako se to osnovano zahtevom za zaštitu zakonitosti Vrhovnog javnog tužioca ukazuje.

Zbog učinjenih povreda zakona, Vrhovni sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnog javnog tužioca kao osnovan, ukinuo pobijana rešenja i predmet vratio Osnovnom javnom tužiocu u Zrenjaninu na ponovni postupak i odlučivanje, da bi se, imajući u vidu primedbe iznete u ovoj presudi, u ponovnom postupku donela pravilna, jasna i na zakonu zasnovana odluka.

Vrhovni sud napominje da je, u odnosu na naknadu za odbranu okrivljenog dana 25.04.2023. godine i 19.05.2023. godine, pravilan zaključak iznet u pobijanim rešenjima da braniocu na ime obavljenih procesnih radnji pripadaju troškovi krivičnog postupka po Advokatskoj tarifi koja je važila u vreme preduzimanja procesnih radnji, jer te procesne radnje nisu bile tarifirane na isti način kao po važećoj Advokatskoj tarifi, koja je u celini primenjiva samo na obračun nagrade za rad advokata i naknade troškova za radnje koje su preduzete i advokatske troškove koji su nastali posle 03.06.2023. godine.

Iz napred navedenih razloga doneta je odluka kao u izreci na osnovu odredbe člana 492. stav 1. tačka 1) ZKP.

Zapisničar-savetnik
Vesna Zarić,s.r.

Predsednik veća-sudija
Milena Rašić,s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković